

Wewnątrzszkolny system przeciwdziałania przemocy w szkole na rok 2006/2007

Wewnątrzszkolny „System przeciwdziałania przemocy w szkole” został opracowany w oparciu o Kodeks „Szkoly bez przemocy”, który został przyjęty przez nasze szkoły w momencie przystąpienia do kampanii społecznej „Szkoly bez przemocy”. W kolejnych punktach zostaną przedstawione poszczególne zasady Kodeksu oraz omówione konkretne sposoby ich wprowadzania i realizowania w roku szkolnym 2006/2007.

1. Szkola jest wspólnota.

Szkoly dąży do stworzenia wspólnoty wszystkich nauczycieli, uczniów, ich rodziców oraz pracowników niepedagogicznych szkoły, opartej o jasny i przejrzysty system norm.

- Uwzględnienie powyższego celu, jakim jest dążenie do stworzenia wspólnoty szkolnej wszystkich uczniów, pracowników oraz rodziców w celach statutowych szkoły
- Kształtowanie wizerunku szkoły jako wspólnoty nauczycieli, uczniów i rodziców (podkreślanie tej idei w informacjach dotyczących szkoły - ulotkach, na stronie internetowej)
- Podkreślanie znaczenia realizacji powyższego celu dla poprawy wzajemnych stosunków: nauczyciel – uczeń, nauczyciel – nauczyciel, uczeń – uczeń, nauczyciel – rodzic.
- Stworzenie jasnego systemu norm, który obowiązuje w szkole i uwzględnienie go w statucie szkoły
- Rozmowa wychowawców z uczniami na temat „Szkoly jako wspólnota – co zrobić, żeby nią była”
- Podejmowanie ze strony szkoły działań mających na celu integrację uczniów w klasach oraz w szkole (obóz integracyjny, akademie i uroczystości szkolne, wspólne projekty, wyjazdy krajoznawcze, wycieczki edukacyjne i rekreacyjne, dyskoteki, koła zainteresowań i inne).

2. Wszyscy się szanujemy.

Wspólnota szkolna buduje klimat bezpieczeństwa, szacunku, otwartego dialogu i porozumienia pomiędzy nauczycielami, pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami. Wszyscy uczestnicy społeczności szkolnej szanują siebie nawzajem i nie zachowują się wobec siebie agresywnie.

- Przestrzeganie zasady wzajemnego szacunku w relacjach pomiędzy nauczycielem a uczniem oraz wśród samych uczniów

- Szacunek i tolerancja dla indywidualnych postaw, zachowań i opinii, do momentu, gdy nie wyrządzają innym szkody fizycznej, psychicznej czy materialnej
- Kształtowanie postawy tolerancji i szacunku poprzez zajęcia edukacyjne na temat tolerancji, komunikacji interpersonalnej oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
 - zajęcia z psychologiem i pedagogiem szkolnym
 - wychowawcy klas uważnie kontrolują wzajemne relacje pomiędzy uczniami w klasie, szybko reagują na pojawiające się konflikty i negatywne zachowania, pomagając klasie rozwiązać problemy
 - nagradzanie pozytywnych zachowań i postaw (np. poprzez oceny i ustne pochwały na forum klasy lub podczas apelu)
 - karane są negatywne zachowania (agresywne, przemocowe) w stosunku do innych uczniów (obniżenie oceny z zachowania, stosowanie pisemnych uwag w dzienniku, wyczytywanie uczniów na apelu i udzielanie im nagany ustnej, usunięcie ze szkoły).

3. Wspólnie działamy przeciw przemocy.

W szkole działa system przeciwdziałania przemocy, który jasno określa: obowiązujące normy, procedury działania i współpracy wszystkich zainteresowanych w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz reagowania wobec przejawów agresji i przemocy. Jego zasady obowiązują wszystkich uczestników społeczności szkolnej: nauczycieli, uczniów, pracowników niepedagogicznych oraz wszystkie osoby znajdujące się na terenie szkoły.

- Określone są jasne normy regulujące zachowanie uczniów (Status szkoły, Kodeks „Szkoły bez przemocy”, System przeciwdziałania przemocy w szkole)
- Uczniowie zostają poinformowani na początku roku szkolnego oraz podczas lekcji wychowawczych o obowiązujących w szkole zasadach
- W każdej klasie zawieszona zostaje tablica z Kodeksem „Szkoły bez przemocy”
- Podczas godzin wychowawczych prowadzący zajęcia nauczyciel omawia każdą z zasad Kodeksu oraz informuje uczniów o formach agresji i przemocy, które podlegają karze (psycholog, wychowawcy)
- Karze podlegają następujące formy przemocy:

- **Bezpośrednia przemoc fizyczna** - bicie, kopanie, plucie, popychanie, szarpanie, wymuszanie pieniędzy, zabieranie przedmiotów, niszczenie własności

- **Bezpośrednia przemoc słowna i niewerbalna** - dokuczanie, przezywanie, wyśmiewanie, wyszydzanie, obrażanie, ośmieszanie, grożenie, rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również poprzez sms-y i

internet wysyłane na terenie szkoły lub podczas zajęć lekcyjnych),
pokazywanie nieprzyzwoitych gestów

- **Pośrednie formy przemocy i przemoc psychiczna** - namawianie innych do ataków fizycznych lub słownych, naznaczanie, wykluczanie i izolowanie z grupy

- Rodzaj kary jest dostosowany do rozmiarów negatywnych zachowań oraz szkód zarówno fizycznych jak i psychicznych wyrządzonych innym (może być to: pisemne upomnienie nauczyciela, pisemne upomnienie wychowawcy, wykluczenie ucznia z uczestnictwa w imprezach szkolnych, przeniesienie do równoległej klasy, ustana nagana dyrektora szkoły w obecności klasy z wpisem do dziennika, pisemna nagana dyrektora szkoły z wpisem do akt ucznia oraz udzielenie nagany w obecności społeczności szkolnej, skreślenie z listy uczniów). Wyznaczanie kary podlega zasadzie stopniowania, adekwatności i ponoszenia odpowiedzialności.
- Naganie podlega postawa bierności uczniów wobec aktów przemocy, których są świadkami.

4. **Niczego nie ukrywamy.**

Szkoła prowadzi regularną diagnozę problemu przemocy w szkole, a efekty działania systemu przeciwdziałania przemocy podlegają monitoringowi oraz ewaluacji.

- W poszczególnych szkołach przeprowadzane są ankiety na początku i pod koniec roku szkolnego mające na celu zdiagnozowanie rozmiaru i rodzajów form przemocy stosowanych wśród uczniów w danym roku szkolnym
- Na podstawie wniosków z ankiet opracowane są działania zaradcze i profilaktyczne na następny rok szkolny
- Wychowawcy klas na bieżąco przeprowadzają anonimowe ankiety w swoich klasach diagnozujące wzajemne relacje i postawy uczniów wobec siebie
- Podczas godzin wychowawczych omawiane są problemy dotyczące całej klasy. Wspólnie poszukuje się rozwiązania i poprawy zaistniałego stanu rzeczy
- Życie w klasie jest regulowane przez 4 zasady:

Nie zamykamy oczu na przemoc

Nie nabieramy wody w usta, gdy ktoś stosuje przemoc

Nie chowamy głowy w piasek, gdy ktoś używa przemocy

Agresji i przemocy – mówimy NIE

- Raz w miesiącu odbywają się spotkania przedstawicieli klas z psychologiem i pedagogiem, na których poruszane są tematy dotyczące zjawiska agresji i przemocy w szkole.

5. **Zawsze reagujemy.**

Szkoła reaguje na każdy przejaw agresji i przemocy oraz zapewnia długofalową, odpowiednią pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy.

- Nauczyciele szybko i skutecznie reagują na zauważone formy agresji i przemocy wśród uczniów
- Nauczyciele są stale w kontakcie z psychologiem i pedagogiem szkolnym i przekazują informacje na temat niepokojących zjawisk i problemów
- Psycholog podejmuje próby mediacji w przypadku konfliktów w zespole klasowym. Przeprowadza zajęcia dotyczących sposobów rozwiązywania konfliktów, pozytywnej komunikacji i wyrażania negatywnych emocji
- Wychowawcy klas podejmują działania zmierzające do poprawy atmosfery w klasie i zwiększenie stopnia integracji zespołu klasowego (np. angażowanie uczniów w projekty społeczne i kulturalne, angażowanie uczniów w pracę zespołową, omawianie podczas godzin wychowawczych klasowych problemów)
- Podkreślana jest zasada współodpowiedzialności uczniów za siebie nawzajem
- Naganie podlega postawa bierności uczniów wobec aktów przemocy, których są świadkami.

6. **Nauczyciel nie jest sam.**

Szkoła podejmuje działania, by nauczyciele mieli odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy.

- Nauczyciele na Radzie Pedagogicznej zostają poinformowani o akcji „Szkoła bez przemocy”
- Zapoznają się z zasadami Kodeksu „Szkoła bez przemocy”
- Nauczyciele otrzymują materiały informacyjne dotyczące przejawów agresji i przemocy oraz przykładowe scenariusze zajęć do przeprowadzenia we własnych klasach
- Nauczyciele otrzymują materiały informacyjne dotyczące zapobiegania i radzenia sobie z przejawami agresji

7. **Uczniowie wiedzą, jak działać.**

Szkoła organizuje uczniom regularne zajęcia profilaktyczne z zakresu

umiejętności psychologicznych i społecznych oraz radzenia sobie z agresją i przemocą.

- Uczniowie zostają poinformowani o zasadach Kodeksu „Szkoła bez przemocy” obowiązującego w szkole
- Wychowawca klasy oraz psycholog podejmują podczas godzin wychowawczych dyskusję z uczniami na temat zasad Kodeksu
- W każdej klasie znajduje się tablica przedstawiająca zasady Kodeksu
- Psycholog i wychowawcy klas przeprowadzają zajęcia dotyczące umiejętności radzenia sobie z agresją i przemocą, umiejętności zachowań asertywnych, komunikacji interpersonalnej – jej warunków i barier, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem.

8. **Rodzice są z nami.**

Aby przeciwdziałać przemocy szkoła współpracuje z rodzicami włączając ich do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy i obejmując działaniami edukacyjnymi.

- Rodzice na wywiadówce zostają poinformowani o zasadach Kodeksu „Szkoły bez przemocy”
- Otrzymują informacje dotyczące tego, jak rozpoznać, że dziecko stało się ofiarą przemocy w szkole. Rodzice zostają poinformowani, jak powinni w takiej sytuacji postępować wobec dziecka, sprawców przemocy oraz szkoły
- Informacje o kampanii „Szkoła bez przemocy” oraz materiały edukacyjne dla rodziców dostępne są na stronie internetowej szkoły
- Rodzice informowani są przez wychowawców i psychologa szkoły na bieżąco o pojawiających się problemach i negatywnych zachowaniach ich dzieci
- Wychowawcy wspólnie z rodzicami zastanawiają się nad sposobami rozwiązania problemu dotyczącego danego ucznia.

9. **Mamy sojuszników.**

Szkoła współpracuje ze środowiskiem pozaszkolnym przy podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych dotyczących agresji i przemocy, gdy potrzeby przekraczają możliwości lub kompetencje szkoły.

10. **Nagradzamy dobre przykłady.**

Szkoła promuje wzorce zachowań oparte na poszanowaniu godności każdego człowieka.

- Przy wystawianiu uczniowi oceny z zachowania brane są pod uwagę m. in. następujące formy zachowań i postaw:

Czy uczeń wykazuje się respektowaniem zasad współżycia społecznego i ogólnie przyjętych norm etycznych, wyraża szacunek wobec osób z najbliższego otoczenia, odznacza się uczciwością, zawsze reaguje na przejawy zła, szanuje

godność osobistą własną i innych osób, posiada szacunek dla pracy swojej i innych, chętnie pomaga innym, potrafi współdziałać w grupie.

- W każdej klasie na zakończenie roku przyznawany jest tytuł „Ucznia dialogu i tolerancji”
- Pod koniec roku szkolnego przyznawany jest tytuł „Klasa bez przemocy” oraz „Uczeń dialogu i tolerancji” (zwycięska klasa i uczeń są wyłaniani na drodze głosowania przez grono pedagogiczne oraz przedstawicieli poszczególnych klas)
- Na forum klasy nagradzani są uczniowie o pozytywnych postawach wobec innych, realizujących zasady poszanowania, tolerancji i wzajemnego dialogu
- Na forum szkoły udzielane są pochwały ustne oraz przyznawane są nagrody uczniom szczególnie wyróżniającym się dojrzałością społeczną, postawą koleżeństwa, tolerancji i dialogu.

Opracowała: *Renata Żurawska-Żyła*, psycholog szkolny